

Hlavním cílem práce byla analýza, interpretace a pokus o rekonstrukci historického vývoje teritoriální polarizace českých zemí jako výsledku komplexních socioekonomických proměn. V rámci této problematiky pak konkrétněji a podrobněji přistupuje k příkladu kraje Vysočina, dějinným aspektům jeho perifernosti a vnitřní diferenciaci. Bylo úkolem pomocí analýzy dlouhodobého populačního vývoje nalézt a objasnit kořeny dnešní polarity jádra a periferie. Na obou zkoumaných úrovních, jak vnější (mezi kraji), tak vnitřní (uvnitř sledovaného kraje), bylo záměrem hledat a následně identifikovat základní vývojové determinanty stavu i populačně-prostorové dynamiky s důrazem na jejich časovou proměnlivost a variabilitu. V tomto se výzkum opíral o reprezentativní historické průlezy stavu populace. Na základě jejich rozboru a vzájemné komparace jednotlivých územních jednotek došlo za pomoci statistických metod k pokusu konstruovat dobovou teritoriální hierarchii sídelního, potažmo i hospodářského systému včetně stanovení jednotlivých kategorií polarizace: jádro - periferie. Obdobným způsobem bylo postupováno i v otázce historického vývoje a v jeho rámci užití pojmů: jadernizace a periferizace. Největší prostor byl přirozeně vymezen industriální etapou, jež měla hlavní podíl na formování současné reality. Tento důraz se ukázal jako oprávněný, což potvrzují i provedená hodnocení.